

Langoddens Historie

av Arne Thorvaldsen

Innholdsfortegnelse

Forord	S.2
Innledning	S.3
Langoddens første beboer – og Mor Langodden	S.4
Koksa gård før Hovedflyplassen	S.5
Gjennom Hundundet	S.5
Sporten åpner opp Langodden	S.6
Albert Einsteins besøk på Langodden	S.6
Det store skrittet: Waagaards regulering og utbygging	S.6
Klaveness-området	S.7
Båtplass-striden som endte i Herredsretten	S.7
Da båtplassene kom hjem	S.8
Da verdenskrigen kom til Langodden	S.10
Langodden Vel	S.12
Flyplassperioden	S.14
Seilforeningen Bidevind	S.16
50-årene på Langodden og i dag	S.17

Forord

Ideen til å skrive Langoddens historie, ble unnfanget på et møte i Langodden Vel sommeren 2005.

Det er et ønske at både eldre, yngre og ny innflyttede, skal få en større tilknytning til området hvor vi bor, og håpet med dette heftet er at økt kjennskap til historien kan bidra til dette.

I arbeidet har jeg hatt stor hjelp av Ståle Murstad, som har bidratt med sitt kjennskap til forhold under 2.verdenskrig og ungdomsmiljøet på Langodden på 50-tallet. Videre har jeg hatt verdifull hjelp av Wilhelm Mohn som kritisk har vurdert og bidratt når det gjelder språk og innhold.

Langodden september 2006

Arne D. Thorvaldsen

Daglig liv på Langodden ved et årtusen skifte, og tiden bakover.

Her kommer historien.....

Langoddens første beboer – og Mor Langodden

Han var fornøyd med livet og tilværelsen - fiskeren **Peder Pedersen - senere kalt Per Langodden**, sommeren 1873. Peder var sønn av Per Halden og var født og oppvokst i nærområdet. Nylig hadde han kjøpt eiendommen ytterst på Langodden - betalt med 400 spesiedaler og fått skjøte datert 7.juli 1873 og tildelt gård og bruksnummer 41-6. I tillegg hadde han fått rett til å hogge kvist og stubb i hovedbølets skog.

Hvorfor skulle han ikke være fornøyd? Han var midt i tredveårene, hadde fire friske barn og grepa kone fra Asker, **Olava, senere kalt Mor Langodden**. Blant mye annet rodde Olava til fastlandet og solgte den fisken Peder kunne få opp. Olava skal ha rodd fisk til hun var over 90 år gammel. Det sies at hun en gang ble sittende fast på et skjær uten å merke det, så hun rodde og rodde helt til hun i mørkningen om kvelden fikk hjelp fra en annen båt.

Langodden var så å si ødemark i begynnelsen av 1800-tallet. Det gikk mange rykter om stedet. Blant annet skulle mestertyven Ole Høiland ha gjemt seg bort med noen stjålne penger ute på Langodden. Langodden lå under Fornebu Gård allerede på 1600-tallet og fulgte gården da den ble solgt til utparsellering i 1914. Brukerne på Fornebu hugget tømmer på Langodden, og omkring 1900 lå det et sagbruk innerst på Langodden, ved Fornebu, der tømmeret fra Langodden ble saget.

Det var tett furuskog på hele odden, men ytterst ute, under det bratte berget lå eiendommen til Peder. På eiendommen sto det en grånende fiskerstue som var bygget i 1868. Bortsett fra denne stuen og en husmannsplass lengre inne, hadde Langodden ikke tidligere vært bebodd. Peder og Olava var således de første som slo fast rot på Langodden. To av barna, Anton og Petter, fikk senere tomt mot Hundsund og bygget der. Da Olava, som den lengstlevende, døde i 1927, 94 år gammel, fikk sønnene skjøte på sine tomter med Br.nr. 114 og 116 .

Det var vel ikke alltid bare fryd og glede for Olava og Peder. Bl. a i 1892 var det en grensetvist med eier til hovedbølet, fru Constanse Wedel Jarlsberg. Konflikten ble løst ved Forligskommisjonen samme år og grenselinjene ble fastsatt ved korsmerker i nærmere angitte furutrær. Peder måtte betale kostnader til kommisjonen med kr. 27,50.
(Kilder: M. Tveten; Gamle fiskere og strandsittere i Oslo vestfjord, Høvik bok- & papirhandel, 1942 og Riksarkivet)

Etter Olavas død i 1927, ble eiendommen overtatt av Martin Gislerud med tinglyst skjøte 5.mai 1929 til en pris av kr. 17000, og var i familiens eie inntil for få år tilbake. Det øvrige Langodden levde ellers videre sitt eget liv som skog. (Kilde: Riksarkivet)

I Peders tid var det overflod av fisk utenfor Langodden. Det ble særlig fanget torsk, makrell, flyndre, hvitting og sild. Men ålefiske, laks-, ørret-, og hummerfiske har nok også spilt en rolle. Det sies at i det krystallklare vannet i Koksabukta var det den gang bare å kaste trollgarnet ut og hente inn en fangst langt større enn hva man i øyeblikket hadde behov for. Derfor var det også en stor fiskekum for oppbevaring av levende fisk ved Kokså Gård innerst i bukta.

Koksa Gård før Hovedflyplassen

Koksa Gård var opprinnelig en husmannsplass under Fornebu Gård. Da Overrettssaksfører Anton Martin Schweigaard overtok Koksa Gård etter å ha giftet seg med Nana Krogh (datter av Christian Krogh) i 1909, iverksatte han systematisk utsetting av østersyngel i Koksabukten. Yngelen var ved ankomsten omtrent på størrelse med en ett-øring. I flate nettingkurver ble yngelen senket i passe avstand fra bunnen. Ved regelmessig foring med havregryn og annen passende føde vokste de opp til full spisestørrelse. Så ble kurvene heist opp, og de største østersene ble plukket, mens resten igjen ble senket ned i vannet for å vokse videre. Koksabukten ble således den fineste østerspoll på denne tiden.

Om sommeren kom også Peder roende fra ytre Langodden for å handle melk på Koksa Gård. Det måtte han ha til sommergjestene som leide plass hos ham og Olava om sommeren på plassen ytterst på Langodden.

Det må ha vært spennende for Peder og Olava å komme på besøk til Koksa Gård i denne tiden. Det sies at gården, som måtte vike for hovedflyplassen etter 2. verdenskrig, lå vidunderlig vakkert til der skogen vek til side for en stor gresslette som skrånet svakt ned mot Koksabukta. Til venstre strakte Langodden ut sin furu- og granbevokste arm, og til høyre lå Storøyas lysere løvtreskog. Det var mange kjente kunstnere som besøkte Koksa Gård. Christian Krogh var en kjær og flittig gjest, og som ofte malte med barnebarna som modeller på gården. Per Krogh var også på besøk med kone og barn. Av andre kunstnergjester på Koksa Gård nevnes Bernhard Folkestad, Olaf Bull og Herman Wildenvey. Alle ble mottatt med stor gjestfrihet. Noen kom for en kveld, andre ble værende en måned eller et år. Det ble som det falt seg. På Koksa var det alltid fisk, i østerskurvene havets lekkrier, og i kjelleren vin på tønner. Barna vokste opp i den frie natur og blant frie mennesker. (Kilde: Snarøya før og nå -)

Gjennom Hundundet

I eldre tider hadde Langodden vært et skogbevokst område som man dro forbi, når man var på vei syd eller nordover. Med båt om sommeren eller hest på vinterstid. Leden gikk omtrent der hvor Sjøflyhavna ligger i dag og ut Koksabukta. Etter hvert som vannet sank ble dette tørt land, slik at man med båt måtte inn Snarøykilen via Hundundet ved Ankerbrygga. Her var det "hundskt" å gå igjennom og så grunt at en hund kunne vade over, derav navnet og opprinnelsen til det Hundundet vi kjenner i dag. Det ble bygget bro over Hundundet ca.1730, mens sundet ble gjenfylt ca.1870. Det var mange myter og mye overtro knyttet til Hundundet Bro: Syke kunne helbredes, friere kunne finnes osv. Kristan Kølle skriver i 1792 følgende om sagnet om Hundundet bro: "Denne liden bro har været mange betydelig": Når et barn eller en voksen hadde vært sykkelig, skulle denne, av et par kvinnfolk som møttes der imot aften, løftes tre ganger rundt broen, noe som skulle gjentas tre torsdagskvelder på rad, og de måtte ikke tale til hverandre ved handlingen. Denne seremoni skulle ha den virkning at den syke snart skulle miste sitt onde enten ved døden eller helbred. (Kilde: Bærum- en bygds historie)

Sporten åpner opp Langodden

Etter 1. verdenskrig, ble Langodden langsomt åpnet opp for den lokale omverden. På mange måter var det sportsungdommen på Snarøya som først tok Langodden i bruk.

Snarøen Ski og Ballklubb, som var stiftet den 1. juli 1920, hadde lenge sett etter et område for å anlegge idrettsplass og fikk anledning til å gjøre dette på Langodden. Banen fikk en størrelse på 100x58 meter. Det var stor aktivitet på idrettsplassen, bl. a. ble det vinterstid arrangert 18 kilometers skirenn med løype over Fornebu. Idrettsplassen besto inntil 1935 da utbyggingen av Langodden så vidt hadde begynt og idrettsplassen måtte vike for dette. Det har dessverre ikke vært mulig å fastslå hvor idrettsplassen var plassert, men mye tyder imidlertid på at den lå i nærheten av den nåværende idrettsplass innerst i Hundsvund.

I tillegg til idrettsplass ble det også anlagt en 30 meters hoppbakke, omtrent der hvor Hundsvundvn. 10 er i dag, mens "sletta" var isen på Hundsvund. Denne hoppbakken var mye brukt av ungdommen på Snarøya til langt ut på 1940-tallet.

(Kilde: Snarøya mot et nytt århundre)

Albert Einstein's besøk på Langodden

Langodden var lite fremme i offentligheten. En hendelse som ble lagt merke til, skjedde i juni 1920. Da var Albert Einstein på Norgesbesøk. Han skulle holde tre foredrag i Universitetets aula. Men det var ikke bare vitenskapen som brakte fysikeren til Oslo, men også ønsket om å gjenforene Tyskland med det nøytrale Europa som ikke hadde deltatt i 1. verdenskrig.

Det var usedvanlig varmt i juni i 1920. Einstein ble tatt med på båtturen på fjorden, og hele følget gikk i land på Langodden og hadde piknik rett nedenfor Langoddveien 111, noe som også ble behørig fotografert. Hendelsen fikk bred omtale i Budstikka.

(Kilder: Aftenposten og Budstikka samt Nils Voje Johansen "Einstein i Norge" Cappelen forlag 2005)

(Bilder...)

Det store skrittet: Waagaards regulering og utbygging

Malermester Waagaard var en allsidig og driftig herre. Da han i ca. 1917 kjøpte den resterende del av Langodden med Gnr./Bnr. 41/85, var han i ferd med å slutte å svinge malerkosten. Derimot konsentrerte han seg mer om eiendomsbransjen, og hadde startet byggingen av en del bygårder på Frogner i Oslo

Det ble først utstedt skjøte til Waagaard på eiendommen 41/85 i 1935 datert 5. juli samme år. Fra før var det blitt skilt ut fem parseller fra Gnr./Bnr. 41/85 som igjen var skilt ut fra Gnr/Bnr.41/1-Fornebu, ved skjøte den 8. januar 1917. Det fremgår ikke hva Waagaard betalte for eiendommen, men andre var også tilbudt den i 1917, for kr.30.000,-

Waagaard var meget bevisst på hva han ville med Langodden. Mye tyder på at den gode malermester hadde forståelse for folks behov for et godt bomiljø. Med dette for øye satte han straks i gang med omfattende regulering av eiendommen.

Reguleringsplanen ble godkjent i Bærum bygningsråd 30. september 1937. Selv med nåtidens krevende øyne, må det sies at det var en svært helhetlig og gjennomtenkt utbygging Waagaard så for seg på Langodden(Jfr. vedlegg)

Kart ifølge reguleringsplanen forefinnes også. At utbyggingen kom til å skje litt annerledes, og kanskje litt mindre helhetlig og ambisiøst enn malermesteren hadde tenkt seg, skyldes nok mer den vanskelige økonomiske situasjonen i Norge på 30-tallet, og 2. verdenskrig, hvis utbrudd skulle sammenfalle med Waagaards bortgang.

Da Reguleringsplanen var godkjent, satte Waagaard straks i gang med å selge tomter. Allerede samme dag han fikk skjøtet, skilte han ut Br.nr.149 og 150 . Den 17.januar 1936 skilte han ut ytterligere 3 nye tomter, Br.nr 157, 158 og 159 . Da Waagaard døde i 1940, 65 år gammel, hadde han skilt ut til sammen 21 parseller.

Den resterende del av 41/85 ble delt med 2/15 deler på hver av hans fem barn samt 5/15 deler til hans gjenlevende ektefelle. Disse fortsatte oppstykkningen av 41/85 frem til de siste parsellene fikk skjøte i 1955.

Ut fra storbyen - ut på landet!

Da Waagaard skulle selge ut tomter på Langodden engasjerte han Advokat Harald Ek til dette. Det ble utarbeidet salgsmateriell, som vi har kommet over og renskrevet.

Gjennomgangsmelodien i budskapet var ”Villabyen Langodden”. Vi har dessverre ikke dato på salgsmaterialet, men ut fra prisen på en bussbillett – 60 øre – må det antas å være fra siste halvdel av 1930-årene. Tilsvarende pris i 1945 var 80 øre.

Villabyen Langodden

Der finnes vel knapt den storby i verden som byr sin befolkning den rike og bekvemme anledning til å bygge og bo i så vakre omgivelser som Oslo. - Overalt i denne omegn er der nemlig vakkert, og overalt kan øiet dvele ved vakre rundskuer og naturscenerier.

Mellem alt dette vakre er vel allikevel selve kyststripen langs Vestfjorden det allervakreste – kranset som den ligger der med skogkledde, vennlig smilende øer og kløvet ved fjordarmer og kiler, hvor man overalt ser små og store villaer titte frem i idylliske omgivelser. En tur mellom disse øer, gjennom sundene og inn i disse kiler hører da også til de attraksjoner, som tusenvis av tilreisende har på sitt program under et Oslobesøk.

Og midt i dette paradys av naturskjønnhet ligger

Langodden,

En smal - bare 150 á 200 m bred og ca. 1 ½ kilometer lang – halvø, som på Fornebolandet stikker ut i fjorden med Hundsund på den ene og Koksa på den annen langside. Denne lange, smale halvø er etter midtlinjen bare 15 á 20 meter høi, og fra denne høyde skråner terrenget til begge sider slakt ned mot fjorden. Halvøen er rikt skogklædd med nåletrær og allslags løvtrær, og terrenget er morsomt og vekslende, småkupert med stadige gløtt mot fjorden.

Langodden byr i det hele tatt på lys, sol og frisk, ozonmettet luft. Halvøen frembyr i hele sin lengde så bekvem anledning til å dyrke sjøen og badelivet, som intet annet sted i Oslo nærmeste omegn. Sjøen ligger så å si overalt like utenfor stuedøren. Intet er derfor

naturligere enn å gjøre Langodden til en villaby – ja, til selve villabyen ved sjøen – til stedet med de innbydende og bekvemme badestrender, hvor vannet er friskt og rent som havvann.

Langodden byr enhver som lengter etter eget hjem, fjernt fra byens støv og støi, et rolig og idyllisk bosted, hvor han kan bygge sin hytte, sin villa eller sin borg – alt etter lyst og økonomisk evne.

Langoddens samlede areal er ca. 350 mål. Det er i sin helhet tenkt utparsellert som villatomter – i alt vesentlig som vist på omstående kart. Kartet er utført i målestokken 1: 3000 hvoretter en millimeter på kartet svarer til 3 meter i terrenget: Mellom de fine streker, som angir høidene, er det 1 meters høideforskjell. Man kan derfor finne høidene på hvert sted på kartet ved at telle disse fine linjer fra fjorden og innover. Den tomteinndeling som fremgår av kartet gir tomter på gjennomsnittlig 2 á 2 ½ mål. Nogen få tomter er så små som omkring 1 ½ mål, og mindre tomter selges ikke. Derimot er der anledning til å få kjøpt større tomter på 4, 5, 6 mål eller mer om ønskes.

Langoddens hovedvei grener ut fra Snarøveien. Veien er bygget som automobilvei og går i sydvestlig retning etter eiendommens midtlinje, foreløpig ca. 1 ¼ km utover. Fra det punkt, hvor veien foreløpig ender, vil den bli forlenget videre i to retninger – utover mot Langoddens sydspiss – med en østlig og en vestlig gren, og disse to veier vil bli forbundet ved en tverrvei, slik som det for øvrig fremgår av kartet.

Til hovedveiene slutter sig flere, mer lokale biveier som skaffer adkomst til alle tomter, som ikke støter direkte opp til hovedveiene og til de strandpartier, som blir utlagt til felles bade-plasser og båtfester for beboere, hvis tomter ikke støter direkte til sjøen.

Et blick på kartet viser, at en stor del av tomtene får sine egne private strandlinjer. For de indre tomter, som ikke grenser direkte til sjøen, blir på forskjellige steder reservert strandlinjer til beboernes felles benyttelse for badning og til båtplasser.

Omtrent midt ute på Langoddens østside – ned mot Hundesund – er der avsatt et større areal med en meget lang strandlinje, hvor der er tilstrekkelig plass for idrettsbaner, badeanlegg og friluftsbad.

Med bil når man Langodden på gode 10 minutter fra Karl Johansgate.

Elektrisk lys og kraft.

Så snart det er gjørlig å få en ordning med Glommens Træsliperi (Kykkelsrud), vil der utover Langodden bli anlagt hovedlinje for tilførsel av elektrisk strøm. Linjen blir ført langs hovedveien, hvorfra der overalt er lett adgang til å utta stikkledninger til de enkelte villaer. Prisen på el. strøm blir på Langodden beregnet efter Lysverkets laveste tariffer. Fast årspris på vippe kr 170,00 pr. kilowatt. Men der blir også anledning til å utta strømmen helt eller delvis på måler til en meget moderat kilowattimepris.

Vannforsyning.

Langodden villaby får sin vannforsyning fra Bærums Kommunale Vannverk. Vann- og kloakkledninger er allerede ført frem langs den ferdige hovedvei og vil – efterhånden som tomtosalget nødvendiggjør dette – bli ført videre langs de hovedveier og biveier, som

etterhvert vil bli oparbeidet, således at det overalt blir lett å få tilknytning til det offentlige vann- og kloakknnett.

Kommunikasjoner.

Den midlere avstand mellom Langodden og Karl Johansgate er ca. 10 km. For dem som har egne biler byr transportspørsmålet ikke på større vanskeligheter og alle andre kjører både flott og meget billig med tidsmessige, førsteklasses busser i den meget populære bussrute mellom Tordenskjolds plass og Snarøen. Bussen kjører f.t. denne rute hver halve time fra kl. 5.40 morgen til kl. 23.40 aften. Reisetiden mellom Tordenskjolds plass og hjemmet vil, når gangtiden mellom hjemmet på Langodden og Snarøbussens nærmeste holdeplass medregnes, komme til å ligge mellom 16 og 25 minutter.

Enkeltreise med Snarøbussen koster for voksne 60 og for barn 30 øre. Ved kjøp av klippekort – 50 klipp – koster reisen for voksne 50 og for barn 25 øre. Sesongbilletter koster for halvåret kr. 90,- for voksne og kr. 45,- for barn med rett til ubegrenset antall reiser. Det vil neppe vare så lenge før en villaby på Langodden får direkte bussrute helt frem. Inntil videre må man regne fra et halvt og op til 10 minutters gang til Snarøbussens holdeplass.

Husets forsyning.

De nærmeste lokale forretninger finnes på Snarøen og Lysaker. Der utbringes så vel av de lokale som av mange Osloforretninger regelmessig husholdningsvarer i strøket med varebiler som går i regelmessige ruter, så alle forsyninger foregår uten vanskeligheter.

Der er for øvrig på bekvemt beliggende steder reservert tomter for handelsforretninger, og det varer sikkerlig ikke lenge før man har lokale kjøpmenn – iallfall i kolonial og andre viktige husholdningsvarer.

Byggeklausuler.

I strøkets felles interesse blir alle parseller, som selges på Langodden påheftet klausuler om, at de hus som oppføres ikke uten spesiell tillatelse kan overskride en viss høyde, likesom husenes plassering og utseende må approberes av selgeren. Parsellenes benyttelse til virksomhet, som kan genere naboer med støi, lukt eller på annen måte, blir også forbudt.

Tomtepriser.

De meget moderate priser, som foreløpig gjelder for tomter på Langodden, burde oppfordre enhver som stunder etter å få sitt eget hjem til så snart som mulig å sikre sig en tomt der, selv om han ikke straks står ferdig til å gå i gang med å bebygge den. Prisen pr. mål varierer naturligvis også her som vanlig etter tomtenes beliggenhet og andre egenskaper. Men den som kommer først har fordel av å kunne velge mellom såmange flere tomter enn senere kjøpere.

I de priser som gjelder nu foreløpig ligger der også en viss innrømmelse likeoverfor de første kjøpere. De lave priser er satt for å få fart i salget. Med de priser som f.t. gjelder er det iallfall overkommelig for nogen hver å sikre sig en prektig tomt i en naturskjønn egn med herlig luft og den rikeste anledning til sjøbad like utenfor stuedøren.

Man kan sikre sig tomt ved bare å betale 10% av kjøpesummen + omkostninger ved handelens avslutning og ta resten på lempelige avbetalingsvilkår mot pant i tomten. Når halvparten av kjøpesummen er betalt, kan kjøperen kreve utstedt skjøte, fritt for pengeheftelser.

Når kjøperen bebygger tomten, viker selgerens panteobligasjon for et 1.prioritets byggelån og et derefter følgende fast konverteringslån, som måtte bli bevilget av Overformynderiet, offentlige fonds, forsikringsselskap eller andre hermed likestilte institusjoner.

Klaveness-området.

Ikke visste rederarvingen **Dag Klaveness**, født i 1913, at han i mai 1939 snart skulle feire den siste 17.mai på fem år. Han hadde den 13.mai 1939 fått tildelt skjøte på det som senere ble kalt Klaveness-skogen med Br.nr. 179. Han hadde således fått båt plass på 18.8 mål, som det sømmer seg en skipsreder.

Foreløpig hadde han bare en mindre båt og det skulle gå enda over 10 år og en verdenskrig før han kunne ankre opp med ”HIAWATA”, en motorcruiser på 59 fot med to manns besetning og med ankerplass mellom Holsa og Langodden.

I 1969 overførte han eiendommen til sine tre døtre, Turi, Wanda og Therese.

Disse solgte eiendommen ganske umiddelbart til byggmester Erichsen som utparsellerte den og gjorde denne delen av Langodden til et attraktivt boområde, hvor den enkelte parsell fikk rett til båt plass på den såkalte Klaveness-stranden, ofte omtalt som 41/462.

De nye boligene fikk hjemmel til tomtene ved skjøte 7.desember 1971. Utbygging pågikk fra 1971 til 1974.

Båt plass-striden som endte i Herredsretten

I Waagaards tanker om et godt bomiljø inngikk selvfølgelig også båt plass, og han ønsket at alle skulle ha en stor romslig tomt med tilhørende båt plass. Kommunen var ikke enig med ham i at hele strandområdet skulle legges ut til private, slik at han måtte beholde en vesentlig del av strandområdet selv til eksklusivt bruk for Langoddens beboere. For beboerne og senere arvinger av Waagaard viste det seg at det felles strandområdet var vanskelig å administrere til alle beboeres tilfredshet. Dette har derfor gjennom årene medført en del frustrasjon for mange beboere, og kanskje til tider delvis vært en belastning for bomiljøet.

Ikke minst satt det sinnene i kok da det store flertall av eiendomsbesittere, som hadde rettigheter på strandarealet gnr./ bnr.41 /85, gikk til rettssak mot beboere som hadde rettigheter på Klaveness-stranden. Disse hadde ved en misforståelse fått anledning til å sette opp brygger på Gnr./Bnr.41/85. Det hele kulminerte med dom i Asker og Bærum Herredsrett den 10.mai 1993 hvor konklusjonen og domsslutningen ble som følger:

”Saksøkerne må etter dette gis medhold i sin prinsipale påstand om at saksøkte tilpliktes å fjerne sin brygge fra bnr.85

Retten er kommet til at saksomkostninger ikke bør tilkjennes i denne saken. Det har hos beboerne på Langodden rådet betydelig usikkerhet med hensyn til hvorledes det juridisk forholder seg med rett til båt plass, og den rådende oppfatning synes å ha vært at også de parseller av Klavenesseiendommen som ikke opprinnelig hadde egen strandlinje, hadde rett til båt plass på bnr.85.

Retten minner også om at plasseringen av den omtvistede brygge ble godtatt av det daværende velstyret i 1986. Retten finner dessuten grunn til å tillegge at ut fra en praktisk vurdering av forholdene i Hundundet, fremstår det som en fornuftig arealutnyttelse å ha brygger liggende nettopp der hvor Tangens og Langelands brygger ligger, og heller benytte Klavenessbukta eller bryggene som utgangspunkt for bading. Slik sett hadde retten helst sett at saken kunne vært løst ved en avtale mellom grunneierne til bnr.85 og bnr.462 om en gjensidig utveksling av rettigheter.

Domsslutning:

1. Inger Lise og Ragnvald Tangen plikter å fjerne den flytebrygge de har utlagt på gnr.41 bnr.85 i Bærum.

2. Hver av partene bærer sine saksomkostninger. ”

Saken ble anket av de saksøkte, en anke som senere ble trukket tilbake. Herredsrettens dom ble således rettskraftig. Saksøkerne anket med tanke på saksomkostninger, men fikk ikke medhold i dette.

Det er ulykkelig når nabolagssaker må avgjøres i retten. Og selv med en dom, var ikke saken over - dette var en sak som tente mange følelser hos de involverte, på ”begge sider av gjerdet” lenge etter at den rettslige prosessen var over.

Da båt plassene kom hjem

Det var med blandede følelser Styret i Langodden Vel, ledet av John-Erik Løken, tok på seg oppgaven med å prøve å løse situasjonen med båt plasser og fellesarealet da Waagaards arvinger, representert ved advokat Arne Os, kontaktet Styret våren 2003 og informerte om at arvingene nå ønsket å verdirealisere eiendommen de hadde arvet fra sin bestefar malermester Waagaard.

Rettighetssituasjonen i forhold til båt plasser og fellesarealet var svært uklar, og hadde vært en kilde til splid og uvennskap i flere ti-år på Langodden. Det var strid om hvem som hadde båt plassrettigheter. Det eksisterte 58 tinglyste rettigheter til båt plasser tilhørende eiendommer utskilt før 1955, men den nye reguleringsplanen av 2001 hadde innregulert 106 båt plasser og to badeområder på området, og la til grunn at disse plassene skulle organiseres rundt innregulerte fellesbryggeanlegg og dekke Langoddens beboeres behov for båt plasser for de som ikke hadde egen tjenlig strand.

Malermester Waagaard hadde i en erklæring fra 1930 skrevet ”*Senest naar utparcelleringen er tilendebragt har samtlige parceller i fellesskap endvider rett til i fellesskap aa faa overdrat: minst 100 – ethundrede- meter strandlinje til felles baatplass og minst 100 – ethundrede meter – til felles badestrand alt til felles avbenyttelse for parceleierne, deres husstand, gjester og leieboere.*”. Allikevel hevdet Waagaards arvinger i 2003 eksklusiv

eierrett til alle ikke-tinglyste båtplasser på fellesarealet som de da ønsket å verdirealisere enten gjennom stykkpris-salg av båtplasser, eller gjennom ett engangssalg av hele fellesarealet, og fortrinnsvis til Langoddens beboere, men muligens i et eksternt marked om ingen løsning kunne oppnås med Langoddens beboere.

På denne bakgrunn nedsatte Styret ett arbeidsutvalg bestående av Erik Dillerud, Wilhelm Mohn og Arne Thorvaldsen for å forberede og lede saken fra Langodden Vels side. For å avklare rettighetssituasjonen ble Thor Falkanger, Professor ved Juridisk Fakultet ved Universitet i Oslo gitt i oppdrag å vurdere saken og rådgi Langoddens beboere om hva man burde gjøre.

Professors Falkangers vurdering forelå våren 2004. Selv om verken rettighetsforholdet eller eiendomsforholdet til eiendommen var helt klar, var det hans vurdering at parselleiere uten tinglyst båttrett utskilt fra den opprinnelige eiendommen hadde sannsynlig bruksrett til båtplass på området på lik linje med de som allerede hadde tinglyst rett; og, at parselleierne samlet ville stå sterkt i forhold til å kunne kreve eiendomsretten til fellesarealet overdratt fra Waagaards arvinger gjennom en rettslig prosess. Enda tydeligere var Professor Falkangers råd til beboerne på Langodden: *”Legg stor vekt på godt naboskap i tillegg til juss. Det er svært viktig å bli enig internt på Langodden, ellers vil Waagaards arvinger få ett stort spillerom og naboskapet splittes i lang tid fremover”*.

Styret tok denne vurderingen og rådet innover seg, og anbefalte medlemmene å søke å oppnå ett forlik med Waagaards arvinger med formål å overta eiendommen med alle rettigheter og båtplasser innenfor en definert økonomisk ramme, og innenfor tydelige rammer og prinsipper. Styret fikk på denne bakgrunn på Årsmøtet i april 2004 fullmakt til å fremforhandle en intensjonsavtale med Waagaards arvinger med overveldende oppslutning (61 mot 3 stemmer).

Det skulle allikevel ta ett drøyt halvt år med mange forhandlingsmøter, og flere ”brudd” mellom partene, før styret og advokat Arne Os den 22. november 2004 endelig kom frem til et anbefalt forslag til en minnelig ordning med følgende ordlyd: *”Det er uenighet mellom hjemmelshaveren Waagaards arvinger og Langoddens befolkning angående hvem som har eiendomsrett og rett til båtplasser på det såkalte fellesområdet, gbnr 41/85 i Bærum. Det er i dag fremsatt følgende forslag til minnelig ordning: Beboerne på Langodden overtar hjemmelen og eiendomsretten til området mot å betale NOK 2,5 millioner + dokumentavgift og tinglysingsgebyr senest 6 måneder etter at forliket er undertegnet av begge parter”*.

Nå gjensto bare aksept og finansiering av forliket blant Langoddens befolkning. Juletider 2004 ble det sendt ut ”grønne lapper” med tegningsinnbydelse til alle relevante eiendomsbesittere på Langodden inndelt i ulike kategorier og beløp. Beboere som tidligere hadde hatt båttrett på Klaveness-stranden, ble også invitert til å delta. Disse sto uten båtplass da stranden hadde blitt omregulert til badestrand i den nye reguleringsplanen for Langodden. Med ønske om å oppnå en samlet total løsning for alle beboerne på Langodden, ble disse beboerne invitert inn i forliket på linje med andre eiendomsbesittere uten tjenlig strand.

Trass i svært mye diskusjon blant beboerne ble forliket overtegnet, og med unntak av en enkelt eiendomsbesitter, som ikke ønsket båtplass, aksepterte alle forliket og sin andel av finansieringen. På denne bakgrunn ble en endelig avtale med Waagaards arvinger inngått våren 2005, og eierorganet Sameiet Langodden Fellesstrand (SLF) etablert.

Etter to års intensivt arbeid med saken, er det å håpe at dette arbeidet har lagt grunnlag for ett styrket naboskap og fellesskap blant beboerne på Langodden. Foreløpig ser det ut til at tilretteleggingen og utbyggingen av de ulike bryggesameier stort sett går som planlagt.

Da verdenskrigen kom til Langodden

Det var mange som fikk morgenkaffen i halsen om morgenen den 9. april 1940. Vi siterer fra boken Fornebu 9.april(Cato Guhnfeldt; Fornebu 9. april. Wings Forlag 1990).

”Bombesplinter i spisestuen”

Flere av Bærums innbyggere er vitne til det tyske bombeflyet som slipper sin bombelast over Koksabukten – midt under luftkampen. Ekteparet **Ruth ”Lillerut” Bryn** (26 år) og **Christian Kittilsen** (34 år) står iført morgenkåper foran stuevinduet sitt i Langoddveien 85 (senere 91) idet det tyske bombeflyet kommer.

Lillerut Bryn forteller:

Jeg hadde stått opp ved syv-tiden og stod på kjøkkenet og kokte havregrøt, iført morgenkåpe. Etter å ha hørt sterk flydur ved åtte-tiden, gikk jeg utendørs og så flere tyske fly i lav høyde like over gårdsplassen. Mannen min stod og barberte seg på badet i annen etasje. Jeg fikk ham til å åpne badevinduet, og ropte opp: ”Nå er det krig!” Vi hadde begge vært i selskap kvelden før. Ingen av oss var derfor særlig opplagt. Vi hadde slett ikke lyst på noen krig! Mannen min kom ut på gårdsplassen. Deretter gikk vi inn og bort til stuevinduet hvor vi hadde bedre utsikt. Med ett passerte et fly nesten rett over huset. Det fløy fra oss utover Koksabukten. Plutselig vippet noen luker under flyet ned, og mange små bomber falt ut. ”Nå må vi nok gå ut av huset,” sa jeg. ”Nei, det må da være flyveblad”, svarte mannen min. ”Men se på den farten, da”, svarte jeg, og ventet ikke på svar. Jeg bråsnudde og var allerede rukket ut i gangen, da det smalt. Mannen min befant seg fortsatt i stuen på vei mot gangen. Etterpå fortalte han at han hadde kjent lufttrykket feie gjennom håret. Han falt overende av bombeeksplosjonen. Hele huset ”hoppet” noen centimeter på grunnmuren, men ble heldigvis stående. Radiatorene falt ned fra veggene, og det rant misfarget radiatorvann utover hele stuegulvet. Alle rutene mot nord ble knust. En stor splint rev opp taket i stuen. En annen fór inn i et atelier ved siden av stuen, knuste et blekkhus og rev opp ryggene på en hel rad bøker. Senere oppdaget jeg at en stor splint også hadde gjennomført tre kleskott i soveværelset i annen etasje. Alle klærne som hang i kottet, hadde fått et hull på midten.

Bombeflyet slipper trolig hele bombelasten over Koksabukten, både mindre 50-kilos bomber, brannbomber og større 250-kilos bomber. Det er de mindre bombene, som faller først, som Christian Kittilsen tror er flyveblad. De store 250-kilos bombene, som detonerer litt lenger ut på isen, fører til de største skadene på bebyggelsen.

Lillerut Bryn fortsetter:

Da vi på nytt kikket ut av vinduet, så vi på lang avstand tre-fire pilkere som løp forskremt rundt på isen mellom Torvøya og Ostøya lenger ut. Noen løp i land på Torvøya. Brått hørte vi et voldsomt rabalder på ytterdøren. Det viste seg å være fire-fem vettskremte arbeidere, som ville søke tilflukt i kjelleren vår. De holdt på å bygge veien ferdig rett utenfor huset, og hadde hugget en del trær. Nå brukte de en av trestokkene som rambukk for å slå inn døren. De trodde huset sto tomt, dessuten at ytterdøren vår svingte innover. Men den gikk utover.

Da jeg åpnet døren, var karene igjen på full fart mot døren. Det var så vidt jeg ikke fikk tømmerstokken i magen.

Arbeiderne kunne ikke begripe at vi våget å ta tyskernes angrep med en slik ro. Jovisst var det uhyggelig. Men det ville ikke hjelpe å få panikk. Vi kledte på oss, og jeg kokte kaffe til arbeiderne i kjelleren. De fikk også låne en radio. Etter en stund sa jeg at de burde dra hjem og ta vare på familiene sine. Etter en drøy halvtime dro de. Senere viste det seg at de første bombene hadde falt like ved land og ødelagt bryggen vår.

Tatt av lufttrykket

Bombene som eksploderte i den ytre delen av Koksabukten, ødelegger vinduene i mange av de 13 villaene som ligger på Langodden. Huset til Erik (27 år) og Inger Marie "Diddi" Hiorth (20 år) i Langoddveien 73 (senere nr. 77) er blant dem som rammes.

Erik Hiorth forteller:

Jeg stod ved vinduet i soveværelset i annen etasje da bombene eksploderte cirka 300-400 meter unna. Vinduene sprang slik at jeg fikk glasskår over meg. En 15-20 centimeter lang bombesplint, formet som en kniv, fór forbi hodet mitt og slo inn i dørkarmen til et kleskott bak meg. Senere fant jeg flere splinter blant annet i taket på spisestuen, i husveggen og i trærne utenfor.

Erik Hiorths søster **Kirsten** (24 år) er sammen med mannen Claus Murstad (26 år) på vei over fra nabohuset for å varsle om angrepet. Hun blir slynget ned i en snefonn av lufttrykket etter eksplosjonen, men blir ikke skadet. Også i huset til Arne Hiorth (28 år) i Langoddveien 77 (senere nr. 81) faller radiatorene ned fra stueveggen. Alle dører og dørkarmen slås skjeve av lufttrykket. I alle hus blir blomsterpotter slynget inn fra vinduskarmene og knust, med planter, jord og keramikkskår over det hele.

Også fra landsiden i Bærum observerer folk bombingene av Koksabukten. Knut Kristiansen (23 år), som jobber på Sarbuvollen båthavn, er vitne til angrepet fra foreldrenes hjem i Sarbuvollveien 34 (senere nr. 23).

Knut Kristiansen forteller:

Jeg stod tidlig opp den morgenen, gikk ut og ble vitne til at to Gladiator-fly tok av fra Fornebu. Overlærer Magnus Tveten, som bodde i nabohuset vårt, kom også tidlig ut på grunn av all flyduren. "Det er vel en øvelse, dette her", sa han. "Det er nok mer alvorlig enn som så", svarte jeg. Like etter observerte jeg et tysk bombefly i kamp med et norsk fly. Tyskeren kom etter hvert veldig lavt, i bare 20-30 meters høyde. Da slapp flyet bombene. Det kom et veldig drønn. Ved flere tilfeller slo kuler ned i isen på Lilløykilen." Så langt sitat fra boken.

Hverdagen ble med ett totalt forandret for de fleste beboere på Langodden. De fleste husstander fikk varsel om at deres hus måtte regne med å bli rekvirert på to times varsel og mange hus ble da også rekvirert.

Huset til familien Murstad i Langoddveien 75 ble rekvirert i mai 1944 til bolig for major og flugplatzkommandant Hans Spindler. Major Spindler, født 2. februar 1893, var en meget kultivert person som behandlet huset med respekt, og huset kunne derfor tas i bruk etter krigen, uten skader av noen art. Sånn sett var familien Murstad av de heldige. Huset til

familien Hiorth i Langoddveien 81, ble rekvirert til restaurant og bar for tyske offiserer. En rekke andre hus ble også rekvirert som forlegning for tyske soldater. Rundt om på Langodden ble det satt i gang utsprenning av huler og tunneler enten til bruk som ammunisjonslager eller som tilfluktsrom.

En pussig episode inntraff da pater familias, Arne Hiorth, ved å innfiltrere arbeidsgjengen som sprengte ut en tunnel på hans tomt, ville forsøke å påvirke hvor overskuddsmassene ble plassert i sjøen. Han ble avslørt og tatt med til et skarpt forhør som foregikk i hans egen stue som var dekorert med hakekors over hele den ene veggen, sikkert både en frustrerende og skremmende opplevelse.

For øvrig var det mange forhold som påvirket livet både natt og dag. Det var regelmessige luftangrep fra de alliertes side mot Fornebu. Når allierte fly ble skutt ned, startet tyskerne en intens jakt på eventuelle overlevende flygere, noe som medførte husransaker både på Langodden og Snarøya for øvrig. Dette ble sterke opplevelser både for voksne og ikke minst for barn som i løpet av natten hadde opplevd bombing og senere sett foreldre blitt stilt opp mot veggen mens ransakingen foregikk med varierende brutalitet. Voksne måtte ha legitimasjonskort som viste at de hadde rett til å oppholde seg på områder utenfor Fornebu, og det var jevnlig kontroll på Snarøybussen.

I det store og hele kom folk fra Langodden fra krigen med liv og helse i behold. Så vidt vites, var det ingen som omkom i krigshandlinger.

Langodden Vel

Langodden Vel var etablert allerede før 2. verdenskrig. Det har dessverre ikke vært mulig å få noen opptegnelser fra denne tiden. Under krigen lå alt arbeid nede, og først den 20. mars 1946 ble det holdt medlemsmøte hvor 18 medlemmer var til stede.

Følgende styre ble valgt i 1946:

Gunnar Færden,	formann.
Arne Dahl,	styremedlem
Raymond Nielsen,	styremedlem

Det ble ellers besluttet å innkreve kontingent for krigsårene på kr. 50,- for de som hadde vært medlem siden før krigen, samt kr. 25,- for året 1946, til sammen kr. 75,-

For nye medlemmer ble det besluttet en innmeldingsavgift på kr. 50,- samt kr. 25,- for 1946, også til sammen kr. 75,-

Det var ellers en rekke ting det ble fremsatt forslag om av mer dagligdags art, blant annet anmodet apoteker Stousland alle om å kjøre forsiktig på Langoddveien for å redusere støvplagen.

Det ble ellers besluttet å henvende seg til de rette myndigheter for å få inngjerdet hullene som tyskerne hadde sprengt ut ytterst på Langodden.

Det neste årsmøte ble først holdt fire år senere. Tilstede var styret samt åtte medlemmer.

Til nytt styre i 1950 ble valgt:

Raymond Nielsen, formann
Arne Dahl, styremedlem
O. Reed Olsen, styremedlem

Statsautorisert revisor, Arvid Jenssen, hadde i brev av 26. mai 1950 frasagt seg fortsatt verv som revisor. ”Da det står for meg at jeg må ta styret litt kraftig, fordi det aldri er blitt innkrevet noen kontingent, og revisor må da reise spørsmålet om styrets ansvar hvilket jeg kvier meg for.” Som ny revisor hadde Arvid Jenssen foreslått Rolf Borge, som så ble valgt.

Av andre saker som var oppe sto myggkrigen sentralt. Reed Olsen redegjorde for denne. Formannen uttrykte stor takk til Reed Olsen for hans arbeid med utrydding av myggen og overrakte ham ett sølv askebeger som uttrykk for Langodden-beboernes takknemlighet.

Reed Olsen påtalte for øvrig at enkelte kjører uforsiktig på Langoddveien og henstillet til styret å påtale dette.

Regnskap for årene 1946-1950 viste inntekter fra kontingent fra tre styremedlemmer med til sammen kr. 300,-, kommunebidrag kr. 1050- og renter kr. 21,24, til sammen kr. 1.371,24 Diverse utgifter utgjorde kr. 1436,40 for de fire årene. Utlegg for strøm til veibelysning var den største posten med kr. 620,44

For øvrig ble det behandlet en rekke forhold som berørte det daglige liv.

I forbindelse med innkalling til årsmøte i 1951 ble det meddelt at man hadde gått til anskaffelse av en stor fruktsprøyte til bruk i myggkrigen og til utleie for Vellets medlemmer. I innkjøp kostet sprøyten kr. 350,- og kunne leies for kr. 2,- pr. dag ved henvendelse til Reed Olsen, som også ville gi den nødvendige instruksjon.

Av saker som Vellet arbeidet med i årene fremover kan nevnes:

- Oslo Kommunes søppelfylling på Fornebu som var en viktig oppgave fra 1946 og frem til mai 1947, da den ble flyttet til Stubberud i Østre Aker
- Veibelysning var en annen viktig oppgave. Arbeidet med dette ble foreløpig avsluttet i 1954, da var det satt opp til sammen 42 lys à 60 watt.
- Vedlikehold av veien var også en oppgave
- Støy, særlig fra militære fly på Fornebu
- Kloakk fra nye byggefelt på Halden som skulle føres rett ut i Hundesund.

”Bryggesaken” var lite fremme de første årene. I brev av 16.juni 1951 fra Birgit Waagaard skriver hun:

” I henhold til tidligere konferanse om ovennevnte sak tillater jeg meg herved å spørre om Vellet kunne påta seg å fordele båt plassene. Jeg går utfra at det vil bli minst misfornøielse hvis De vil påta Dem denne sak”. På denne bakgrunn fikk Vellet anvisningsrett til båt plasser

på vegne av Waagaards arvinger som fremdeles eiet og forvaltet strandområdet og båt plassene.

Første gangen båt plassaken var på programmet på årsmøtet var i 1954, men det skulle bli mange flere, mer eller mindre kontinuerlig, helt til strandarealet ble overlatt til Sameiet Langodden Fellesstrand i 2005.

For øvrig var Øivin Grimnes en meget aktiv formann fra 1953. Han grep fatt i mange av de dagligdagse problemene, men også større ting.

Fra midten av 50-tallet ble vellet stadig mer opptatt med båt plassaken og til en viss grad også med naboforholdet til Fornebu. Etter at båt plassaken fra 2005 er skilt ut fra vellet, håper man det skal frigjøre ressurser, til å fokusere på andre viktige ting for nabolaget og miljøet på Langodden.

Reguleringssaken har vært en viktig oppgave, hvor Styret i årene 1999-2003 utførte en meget viktig funksjon ved å samarbeide med kommunen for å få en reguleringsplan som flertallet er tilfreds med. Spesielt viktig var det å få regulert relativt store minstestørrelser på tomtene og lav utnyttelsesgrad for å få begrenset mulighetene for "eplehaveutbygginger" som har blitt meget skjæmmende og medført svært stor fortetting i Langoddens naboskap. Videre var det viktig at områdene for de nye fellesbryggene ble definert og innregulert av Kommunen. Reguleringsplanen på Langodden var også et forsøksprosjekt for kommunalt reguleringsarbeid, da Langodden ble delt opp i mange små lokale nabolaggrupper, som selv skulle diskutere og foreslå lokale reguleringsordninger i sine egne nærområder.

Styret i Vellet, ledet av John Aage Hvardal, arbeidet svært aktivt og godt i denne perioden for å få gjennomslag for Langodden Vels synspunkter med reguleringsarbeidet. Som det nå ser ut, er Langodden blitt begunstiget med en betydelig mer beboervenlig reguleringsplan enn de fleste andre bo-områder i Oslo og Bærum.

I 1960 var det ca. 60 boliger på Langodden, i dag har dette øket til vel 100. Med den nye reguleringsplanen må vi regnet med at antallet vil øke til 120-130 husstander.

Flyplass-perioden

Det var jubel, glede og feiring da den nye flyplassen på Fornebu åpnet den 1.juni 1939, men trolig var gleden og jubelen enda mer fremtredende om kvelden den 8.oktober 1998 da det siste flyet forlot Fornebu. De som jublet i 1939 ville nok vært noe mer reservert om de hadde forutsett de konsekvenser det ville innebære å ha en hovedflyplass så tett innpå ett boligområde, både i krig og fred.

Langodden var nok det området omkring Fornebu som ble mest belastet under 2.verdenskrig. Dette gjaldt stadige bombingene fra alliert side, rekvirering av boliger til tyske offiserer og mannskap og ikke minst all den uro det medførte å ligge så nær en krigsskueplass.

De første årene etter krigen var Fornebu etter omstendighetene, ett hyggelig naboskap som man gjerne besøkte på sine søndagsturer for å beundre både fly, mannskap og passasjerer på vei ut i den store verden.

Fra slutten av femtitallet var det slutt på idyllen. Stadig større fly og ikke minst jetfly var på vei inn. Dette medførte krav fra DNL og senere SAS om lengre rullebane, større terminal osv. Fra 1962 var den nye øst-vestbanen ferdig og omtrent samtidig begynte jetflyene, med et helt annet støynivå, å gjøre seg gjeldende.

Første generasjons jetmotorene til SAS, og de russiske Tupolev-maskinene, sistnevnte trafikkerte Fornebu helt frem til stenging i 1998, hadde et støynivå langt utover hva som var helsemessig forsvarlig. Etter hvert som trafikken økte, ble støyforholdene bare verre og verre. Som eksempel kan nevnes at alt i kjøkkenskap måtte plasseres med god avstand for å unngå klirring når fly tok av. Så ille ble det at Langodden på 70-tallet ble definert å befinne seg i den såkalte ”støysone 3”, noe som innebar totalt byggeforbud på området og at området ikke lenger egnet seg til å bo på. På Snarøya Helsestasjon ble det så sent som på 2.halvdel av 1990-tallet hevdet at barn fra Langodden var oftere syke og generelt mer plaget av luftveisplager enn andre elever ved Snarøya Skole.

Men folk på Langodden var glad i sitt boligområde og holdt ut i håp om at politikere skulle bli i stand til å beslutte lokalisering av en ny flyplass. Men det var ikke lett med press fra flyselskapene som hadde sine prioriteringer og fabelaktige evner og ressurser til å håndtere både politikere og byråkrater.

Allerede de første årene etter 2. verdenskrig arbeidet de intenst med mer eller mindre vidløftige forslag om utvidelse av flyplassen. I sin ytterste konsekvens ville noen av disse forslagene innebære en total utradering av både Langodden og Snarøya som boligområde. Jfr. faksimile av artikkel i Aftenposten 13.10.1947

Til slutt gikk det over tålegrensen for beboere på både Snarøya og Langodden, og det ble arrangert aksjoner av ulik art, hvor ellers lovlydige mennesker deltok i demonstrasjoner i lovens grenseland.(Se faksimile av artikkel i Dagbladet 11.februar 1981)

Det var fra enkelte hold også et press for å gå til direkte ulovlige og alvorlige konfrontasjoner, men dette ble heldigvis forhindret.

Fra 1990 ble forholdene verre med stadige dispensasjoner for nattflyvninger og køer av fly, som med motorer i gang, ventet på å lette. Da beslutningen kom om å legge ny hovedflyplass til Gardermoen, roet gemyttene seg. Beslutningen kom etter en meget omdiskutert beslutningsprosess som mange stilte spørsmålstejn ved. Gardermoen ser imidlertid ut til å ha blitt en velfungerende flyplass.

Etter nedleggelsen av Fornebu flyplass, har Langodden blitt ett av de mest attraktive bo-områder i Osloområdet. Også infrastrukturen har langsomt blitt oppgradert: I begynnelsen av 1980-tallet ble Langodden tilknyttet kabel-TV, på slutten av 80-tallet ble kloakken tilknyttet det regionale renseanlegget slik at ”grå-vannet” fra septiktanker ikke lenger rant rett ut i Koksabukta og i 2003 fikk vi bredbånd som ett av de aller siste områdene på Østlandet, selv om Telenors hovedkontor på det tidspunktet bare var en knapp kilometer unna Langodden.

Seilforeningen Bidevind

Historien om Langodden kan ikke skrives uten at seilforeningen Bidevind nevnes.

Ikke vet vi om Øyvind Grimnes hadde bil, men i alle fall var garasjen hans opptatt den 7. april 1952 da det var konstituerende møte i seilforeningen Bidevind.

Ståle Murstad har skrevet historien om seilforeningen Bidevind fra 1952 til 1962. Dette er meget interessant lesning, ikke bare om seilforeningen, men historien gir også ett innblikk i det sosiale liv, og om de mennesker som betydde noe for miljøet. Det hadde vært fantastisk om historien, med alt billedmateriale, om Bidevind kunne mangfoldiggjøres, slik at flere kunne få forståelse for hva en gruppe 10-åringer kunne få til med støtte fra noen voksne. Særlig Raymond Nielsen og Arne Hiorth bør minnes i denne anledning. Mange andre burde også vært nevnt, men i fare for ikke å få med alle, nevner vi bare disse to.

Vi satses på to utdrag fra Ståle Murstads historie om Bidevind.

Seilforeningen Bidevind blir til.

”Den 7. april 1952 samlet tre små gutter seg i garasjen hos Grimnes, og de stiftet ”Seilforeningen Bidevind”. De initiativrike guttene var Dag Stousland, Terje Grimnes og Morten Hiorth, alle ca. 10 år gamle. Det var gutter som visste hva de ville, og de satte frem hvert sitt forslag til navn på klubben, navn de ikke ville gå ifra. Til slutt måtte det avgjøres ved loddtrekning mellom de tre forslagene, nemlig Langodden Seilforening, Kokså Seilforening og Seilforeningen Bidevind. Det siste forslag, fremsatt av Terje, ble altså det seirende.

Etter å ha bestemt klubbens navn, gikk de over til å fastsette kontingenten. Etter en del diskusjon ble årskontingenten fastsatt til 5 øre, og registreringsavgift på båt ble satt til 10 øre. Stiftelsesmøtet ble så hevet, og guttene gikk for å verve medlemmer. Etter 5 minutter var allerede 4 nye medlemmer ført inn, nemlig Gunnar, Anne Trine, Ståle og Thomas. Den neste dag kom medlemstallet opp i 10, og noen dager senere var det enda høyere”.

Nielsenregattaen 1959, lørdag 19. september, referat v/ Thomas Hiorth

:

”Hele Langoddens onkel, onkel Raymond, hadde til glede for alle Langoddens Killingseilere, tatt opp regattaseiling igjen. Som alltid før hadde han stilt sin deilige gressplen ved Koksabukta til rådighet for Langoddens innbyggere. En drink, kaker og ”godt” hadde han ikke spart på nå heller. De tradisjonelle pølsene til seilerne hadde han heller ikke glemt. Onkel Raymond, Langoddens mest avholdte mann, var, som han alltid er, blid og koselig. Det er nok ikke uten grunn at han er Bidevinds eneste æresmedlem. Hva som foregikk på land hele tiden kan jeg ikke si, for jeg seilte. Men det kan jeg si, at den dag Langoddens folk har det koseligere finnes ikke, ikke en gang på selveste julaften.

Seilingen foregikk for en gangs skyld i en del vind. Det var ikke noen stø vind, men vi fikk mange friske smådyster. Første løp var 7-0 to ganger. Dette løpet gikk ut til den innerste av de utlagte tønnene ved grunnen midt i bukta, og inn til en kanne som var utlagt utenfor Jensen & Dahl. Det skulle altså seiles to ganger. Etter mye skifting i plasseringene, og etter klabb og babb i starten, gikk Reka over mål med klart forsprang på Vito, Fjompus og Hvalen.

Annen regatta skulle løp 5 seiles to ganger. Den eneste forskjellen fra tidligere var at vi nå skulle til den ytterste tønne. Ved båten til Dahl seilte Ståle også innenfor og vant på det. Ved Storøen lønte det seg å holde nær land. Det var vestavind. Reka gikk over mål som en klar vinner, nr. 2 ble Fjompus fulgt av Vito, Nuppe og Hvalen.

Tredje regatta hadde samme løp som første. Her vant Fjompus foran Nuppe, Reka, Vito og Hvalen. I en ekstraregatta vant Reka foran Vito, Nuppe, Fjompus og Hvalen.

Etter regattaen fikk seilerne pølser, og premien ble utdelt. Alt sammen var veldig koselig, og onkel Raymond fortjener en takk og et HURRA. Sammenlagt vant altså Morten med Ståle på annenplass”.

En detalj som er verdt å legge til var at KNS, tidlig på 60-tallet ba seilforeningen Bidevind om å søke KNS om anerkjennelse, da Bidevind burde vært offisielt registrert. Og slik ble det. For ordens skyld, KNS var i realiteten datidens seilforbund.

Ellers får man gjennom Ståles historie mange referater fra ulike møter og regattaer, ett innblikk i de problemer det er, og den lærdom det gir for ungdom å drive en slik forening, Dessverre var man på ett punkt ikke flinke nok, nemlig til å rekruttere nye årsklasser, slik at fra slutten av 1960-tallet døde aktiviteten etter hvert ut. Den sist kjente aktivitet var 40-årsjubileet på Strand i 1992, men du verden for en tid det må ha vært!

50 årene på Langodden og i dag.

50-årene var på mange måter en interessant periode på Langodden. Det lille samfunnet var i ferd med å slå rot og skape sin egen kultur og identitet. Fellesskapsfølelsen som var opparbeidet gjennom fem krigsår, var fremdeles fremtredende og fremtidsroen var sterk. Man så nye mål både for seg selv og for samfunnet. Alle håpet og trodde at alt skulle bli bedre, bare vi sto på.

De mennesker som sto på den gangen, har kastet lange skygger inn i det miljøet vi i dag har på Langodden. Spørsmål man kan stille seg er om vi i dag har det bedre. Hadde ungdommen større glede av å boltre seg med ”Fjompus”, ”Reka”, ”Nuppe” og alle de andre båtene, enn ungdommen i dag har ved å kjøre fram og tilbake i Koksabukta med 9,9 hester?

Ungdommene på 50-tallet på Langodden var velsignet med foreldre med en økonomi over gjennomsnittet og antagelig er dette det samme i dag. For oss som bor her i dag er det viktig å tenke over at også vi kaster lange skygger inn i en fremtid, som våre barn skal leve i og utvikle videre.

Barndommen varer i generasjoner

Langoddens beboere kan i dag, kan være glade for at de holdt ut i sin ”støysone 3” uten å få psykiske eller fysiske skader. Som en eldre beboer sa da det sto på som verst:” Om jeg så skal gå med øreklokker døgnet rundt, på Langodden vil jeg bo uansett”

I dag utgjør Langodden et velordnet lite samfunn med både ”gamle ”og nye beboere og med et Vel som fortsatt fungerer, og hvor fellesområder er ordnet i et eget sameie. Det er vedtatt regler og lover for den enkeltes rettigheter og plikter som det er viktig at alle respekterer og føler felles ansvar for.

Det er ingen som har politimyndighet til å pålegge noen til å innrette seg etter disse vedtatte lover, ansvaret ligger hos hver enkelt. Greier vi å etterleve disse og samtidig verdsette det privilegium vi har med nærhet til sjø og natur, tror vi at også fremtidige beboere og nye generasjoner vil være enig med den nå avdøde Langodden-beboers utsagn:

”PÅ LANGODDEN VIL JEG BO, UANSETT.”

